

דברי פרופ' יעקב זיו בטקס חתימת ההסכם עם ESRF

מר פון קליצינג - יו"ר ESRF, פרופ' פטרוף - מנכ"ל, פרופ' לינדלי ופרופ' קונץ - מנהלי מחקר, ד"ר דיוויס, - מנהל ארגוני, חברי פורום תל-ם, גבירותי ורבותי,

חותמים על המסמך נשיא האקדמיה פרופ' יעקב זיו
Georg von Klitzing יו"ר מועצת ESRF

אכן זה יום מיוחד לקהילה המדעית הישראלית. חלום בן חמש-עשרה שנה עומד להתגשם. ישראל מצטרפת למתקן האירופי לקרינת סינכרוטרון, מתקן מרכזי למדע גדול, חיוני מאוד לעתיד ולהתפתחות תעשיית המדע וההייטק בישראל בעשור הקרוב. לפני כחמש-עשרה שנה כבר הייתה האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים מיוצגת בוועדה המייעצת הבין-לאומית לקרינת סינכרוטרון ומשתתפת פעילה. כעבור שנה החליטה הקרן האירופית למדע לבנות דור שלישי של מתקן קרינת סינכרוטרון באירופה.

פרופ' יהושע יורטנר, נשיא האקדמיה דאז, קיבל את ההחלטה מלאת החזון להוביל מאמץ לאומי נרחב לבדיקת הדרכים והאמצעים שיאפשרו את השתתפות הקהילה המדעית הישראלית בתכנית ESRF. אינני מתכוון להלאותכם ברשימת כל ועדות ההערכה מטעם האקדמיה, המחקרים ההשוואתיים שנעשו במרוצת השנים והבטחות התמיכה מצד שרי מדע. למרות העזרה והעידוד הגדולים מצד ESRF היה ברור לנו שניסיון זה הוא נטל כבד מדי לגוף אחד בלבד. כמו כן לא נמצא צידוק לאף גוף אחד - הוועדה לתכנון ולתקצוב, משרד המדע, המדען הראשי של משרד המסחר והתעשייה או משרד האוצר - לתת תמיכה כלכלית מלאה לפרויקט של מדע גדול רבת-חומי כל כך, חשוב וחיוני ככל שיהיה. מסקנה זו הובילה את האקדמיה ליזום פורום משותף שבו ישתתפו כל הגופים התומכים הללו, כדי לאפשר למדינת ישראל לתמוך ולהשתתף בפרויקטים של מדע גדול. פרויקטים אלו אמורים לעניין את רוב הגורמים התומכים, אף על פי שאינם מצטמצמים לתחום שיפוטו הבלעדי של אף אחד מהם. שיטת העבודה שהוצעה הייתה חלוקת המשאבים במקום חיפוש אחר משאבים חדשים (שאולי אינם קיימים), וזאת ברגע שתשתית של פרויקט כזה מזוהה ומתקבלת מצד כל הגורמים. כל הגופים שעמם התקיימו מגעים, כולל האוצר, קיבלו את העיקרון הזה והסכימו להשתתף בפורום המוצע (תל-ם).

השתתפות ישראל ב-ESRF היא הפרויקט המשותף הראשון שאושר ובוצע בידי תל-ם (אינטרנט II הוא עוד פרויקט מסוג זה). לכן כשאני חותם על הסכם זה היום בשם מדינת ישראל, הסמכות לכך ניתנת לי לא רק מאת האקדמיה, אלא גם מאת חברי תל-ם כולם, כולל האוצר.

משתתפים ביום העיון על קרינת הסינכרוטרון (ר' עמ' 18)

ישראל מצליחה להיות לשותפה מלאה בקהילה המדעית האירופית, וצעד זה, כמו גם ההחלטה שנתקבלה בעת האחרונה להשתתף בתכנית החמישית של הקהילה האירופית - הוא צעד חשוב בכיוון הזה. אני מודה שוב ל-ESRF על העידוד המתמשך, לחברי תל-ם על תמיכתם, לפרופ' יהושע יורטנר על תפקידו המוביל בהגשמת החלום הזה, ולקרן בת-שבע שהייתה שותפתנו בתהליך ההערכה בן חמש-עשרה השנים. ושוב - הרי זו דוגמה אחת לפעילות מחקרית חיונית, שעד היום לא פותחה במלואה בישראל, והתאפשרה לאחר שזוהתה על ידי האקדמיה ובזכות חברי תל-ם. כל השאר בידיהם של המדענים.